

ULF STARK

Helin ja Suur Mõtleja

Illustreerinud Olof Landström

Rootsi keelest tõlkinud Allar Sooneste

Värsid tõlkinud Kadi-Riin Haasma

Draakon & Kuu

Originaalteose pealkiri:
Tyra och Storgrubblaren
Text © Ulf Stark, 2010

Illustrations © Olof Landström, 2010

First published by Bonnier Carlsen, Stockholm, Sweden 2010

Published in the Estonian language by arrangement with
Bonnierförlagen AB, Stockholm, Sweden

Raamatu tõlkimist on toetanud Rootsi Kultuurinõukogu
(Swedish Arts Council)

Tõlge © Allar Sooneste, Draakon & Kuu, 2015

Värsside tõlge © Kadi-Riin Haasma, Draakon & Kuu, 2015

Toimetanud Rein Pöder
ja Leelo Märjamaa

Trükkitud Printon
Esimene trükk

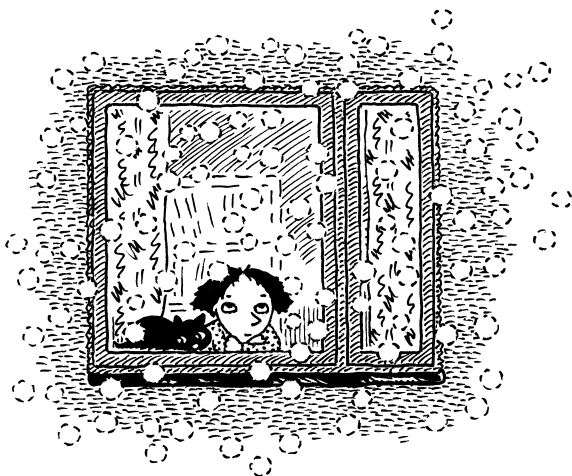
ISBN 978-9949-9677-1-1

Draakon & Kuu
Viru 16, pk 1a, 10140 Tallinn
www.draakonkuu.com

*Kõik, mida näeme ja endale ette kujutame,
on üksnes uned meie unenäos.*

– Edgar Allan Poe

Pista oma mured vanasse kotti

Helin seisab oma toas akna all. Väljas lendlevad suured valged helbed. Esimene tänavune lumesadu. Ja eemal parkimisplatsil veeretavad klassikaaslased suuri palle kokku lumest kindluseks.

“Mispärast pean mina siis toas olema?” nuriseb ta. “Ei, ma pole sellega nõus. Tule, põgeneme.”

Tüdruku jutukaaslane on Chess, naabri kass. Kiisu on must, kenade rohekaskollaste silmade ja harali nurrukarvadega. Õigupoolest ei oleks Chess tohtinud tuppa tulla, sest isa ei salli kasse. Helin smugeldab kassi aga ikkagi mõnikord sisse, sest tal

on loomakesest nii kahju.

Samamoodi kahju nagu iseendast.

Praegu võtab ta kassil ümbert kinni ja ronib toolile.

Ta on just läbi akna välja hüppamas, kui tunneb tugevat haaret ümber pahkluu.

“Oh ei, kullake. Ei lähe läbi!”

Isa tõstab tüdruku põrandale. Kass kargab läbi aknaprao välja ja pistab jalgrattalasila poole plehku. Isa tõmbab akna kinni.

“Ma pean välja minema! Kas sa ei saa mitte mõhkugi aru?” turtsub Helin.

“Sa pead praegu hoopis matemaatika ülesandeid harjutama,” seletab isa. “Ma lubasin, et aitan sind. Kuigi mul tegelikult ei ole aega. Ja üks asi veel: tead küll, et kass ei tohi toas olla! Ta on Alvarssoni kass.”

“Aga kass ei taha Alvarssoni juures olla! Ja Alvarsson ei taha kassi ka! Ta ise ütles.”

“See ei ole üldse oluline, mida ta on öelnud ja mida mitte. Kass ei tohi siin olla. Tule, lähme nüüd kööki. Ja võta matemaatikaõpik kaasa!”

...

Kuidas saab kedagi sundida tuppa jääma, kui sajab esimene lumi – parajalt sula, et lumelaternaid teha, ja parajalt külm, et helbeid keeleotsaga püüda?

Kas pole see vägivald laste vastu?

Helin on juba istunud terve igaviku köögilaua ääres, lõug kätele toetatud, ja matemaatikaõpikut pörnitsenud. Isa passib ta kõrval ja sakutab oma trakse, need on punased ja kollaste täppidega.

“Mõtles, no mõtles siis ometi,” räägib ta.

“Proovime. Ehk niiviisi? Hmm. Ei, ka nii mitte,” pomiseb Helin parajasti nii valjult, et isa kuuleks.

Tüdruk teeskleb, et mõtleb arvudest õpikus. Ta kibrutab laupa, vahib lakke ja trummeldab pliiat-siga vastu lauda, nii nagu isalgi tavaks.

Õigupoolest mõtleb ta aga hoopis muust: kui saaksin vaid uksest välja ja võiksin kirjutada puutumata lumele TERE TULEMAST, ARMSAD UFOD! Ja Helin muutub järjest tigidamaks, et ta seda teha ei saa.

“Halloo, pisike mõtleja,” ütleb isa. “Proovi keskenduda. Vaata õpikusse, mitte aknast välja. Küll näed, et nii läheb hõlpsamalt. Või arvad sa,

Helin Torsson, et kusagilt ilmub välja haldjas, viipab võlukepikesega ja aitab sind?”

Pisike mõtleja – nii räägib isa siis, kui ta on halvas tujus.

Praegu on isa halvas tujus sellepärast, et tütar ei tule oma koolitööga toime. Ja sellepärast, et ta ei leidnud täna hommikul oma nahkkinnast üles, kui tööle läks. Kõige rohkem aga sellepärast, et ta ei saa kuidagi aru, miks töö juures jukerdab arvuti, mis kõigile palka arvestab.

“Proovime parem seda ülesannet,” ohkab isa ja sirutab oma pika nimetissõrme välja.

“Ei ole mõtet,” nohiseb Helin.

“Jäta nüüd järele, isa,” ütleb ema ning asetab lauale teetassid ja kandiku. Kätte on jõudmas teejoomise aeg.

“Üks pisike ülesanne veel,” ütleb isa. “Tüdruk peab õppima õigesti mõtlema. Ta ei ole ju rumal.”

“On küll rumal,” kuulutab vend Mårten, kes seisab ukiselävel. “Su sõpradel paistab praegu väljas lõbus olevat. Kahju, et sina koos nendega olla ei saa.”

“Ära kiusa õde,” ütleb ema.

“Ma ei kiusa,” seletab poiss. “Ma ütlesin ainult, et ta on rumal. Ja see on ju tõestatud.”

Korraga tundub, nagu tahaksid *kõik* teda kiusata. Mårten, isa, sõbrad väljas. Ja matemaatikaõpik ennekõike. See on kõige tüütum raamat, mida ta teab.

“Teeme nüüd selle ülesande veel ära ja siis aitab,” räägib isa.

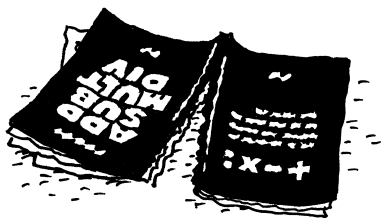
“Ei.”

“Kallis Helin, üheainsa pisikese ülesande.”

“EI!”

Helin tõuseb ja rebib raamatu katki. Seejärel tormab oma tuppa ja keerab ukse lukku.

Veidi aja pärast tuleb ema ja palub, et Helin tuleks võileiba sööma. Matemaatikaõpiku võivad nad teibiga ära parandada, räägib ta. Ja ülesandeid lahendada ei ole tal enam vaja.

“Mine ära!” karjub Helin. “Ma ei taha teiega tegemist teha!”

Nad jätavad tütre rahule. Natukeseks ajaks. Aga siis ilmub isa ja seletab, et siin ei ole ju hullu midagi. Ja et ta hakkab ajapikku kindlasti mõistma, kui tore ja kasulik on matemaatika.

“Ole nüüd hea ja mine magama,” lausub isa. “Kas tead, vahel on nii, et pea hakkab ise arvutama sel ajal, kui sa magad. Ja kui ärkad, tead täpselt, kuidas kõik olema peab. Ma arvan, et proovin ise ka selle kunagi järele.”

Kulub veel veidi aega ja siis tuleb ema tagasi, kaasas kandik kahe õuna, vorstivõileiva ja piimaklaasiga, mille ta jätab ukse taha. Juhuks, kui tütrele peaks kõht tühjaks minema.

Pärast seda on rahu majas. Helin hiilib uksest välja ja toob toidu tuppa. Sest ei ole ju mõtet nälga surra üksnes sellepärast, et kõik nii rumalad on.

Ta istub voodile ja sööb seni, kui isu on. Seejärel hakkab ta omaette vilistama. Siis läheb tuju alati paremaks. Helin vilistab lugu “Pista oma mured vanasse kotti”. Selle viisi õpetas talle vanaisa. Ja vilistama õpetas vanaisa teda ka.

Helin vilistab ja pigistab silmad kinni. Ta kujutab ette, et on suvi, ta ujub järves ja vesi on parajalt soe. Sest need on kõige paremad mõtted, kui tahad, et uni tuleks.